

V kurs

V kurs tələbələrinə “Cərrahi Xəstəliklər” fənnindən təhsilin hədəfi onların aşağıdakı səriştlərə yiyələnmələrinə dəstək olmaqdır:

- Döş, endokrin, yumşaq toxuma, kardio-vaskulyar orqanlarının təcili, təxirəsaslanmaz və çox rast gəlinən cərrahi patologiyalarının (təməl cərrahi patologiyalarının), travmaların, transplantasiyaya göstəriş olan xəstəliklərin diaqnostikasını göstərmək.
- Döş, endokrin, yumşaq toxuma, kardio-vaskulyar orqanlarının təcili, təxirəsaslanmaz və çox rast gəlinən cərrahi patologiyalarının (təməl cərrahi patologiyalarının), travmaların, transplantasiyaya göstəriş olan xəstəliklərin müalicə, profilaktika və proqnostikasını izah etmək.
- Döş, endokrin, yumşaq toxuma, kardio-vaskulyar orqanlarının mürrəkkəb, atipik və az rastgəlinən cərrahi patologiyalarının (irəli səviyyə patologiyalar), diaqnostikasını, müalicəsini, profilkatika və proqnozlaşdırılmasını izah etmək.
- Döş, endokrin, yumşaq toxuma, kardio-vaskulyar orqanlarda, travmalarda, transplantasiyada aparılan müdaxilə və əmliyyatları izah etmək.

KLİNİK SƏRİŞTƏLƏR

Auditoriya mövzuları Təməl patologiyalarda klinik səriştlər

Hədəf

V kurs tələbələri döş, endokrin, yumşaq toxuma, kardio-vaskulyar orqanlarının təməl cərrahi patologiyalarını, travmaları, transplantasiyaya göstəriş olan xəstəlikləri mühzirə və praktik dərslərdə öyrənərək aşağıdakı klinik səriştlərə yiyələnməlidirlər:

- bu təməl cərrahi xəstəliklərin diaqnostikasını real və ya virtual xəstə üzərində **izah etməyi və göstərməyi** bacarmalıdır.

Sərbəst mövzular İrəli patologiyalarda klinik səriştlər

Hədəf

V kurs tələbələri döş, endokrin, yumşaq toxuma, kardio-vaskulyar orqanlarının, irəli cərrahi patologiyalarını sərbəst şəkildə öyrənərək aşağıdakı səriştlərə yiyələnirlər:

- bu irəli səviyyə patologiyaların diaqnostikasını, müalicəsini, profilkatika və proqnozlaşdırılmasını **izah etməyi** bacarmalıdır.

Auditoriya mövzuları

Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

- bu təməl cərrahi xəstəliklərin müalicəsini, profilaktikasını və proqnozlaşdırmasını **izah etməyi** bacarmalıdır.

BİLİKLƏR

Bu orqanlarının aşağıdakı cərrahi xəstəliklərin diaqnostikasını göstərmək, müalicəsini, pofilkatikasını və proqnozlaşdırmasını izah etmək üçün lazım olan biliklər:

- anatomiya
- klinik fiziologiya
- patoloji anatomiya
- xəstəliklərin tərif
- təsnifatı
- epidemiologiyası
- etiologiyası
- patogenezi
- patomorfologiyası
- gedişi və ağırlaşmaları
- klinik əlamətləri
- müayinələri (klinik, laborator, görüntüləmə və digər)
- diaqnostikas
- müalicə üsulları
- müalicə nəticələri
- profilaktikas
- proqnozlaşdırma üsulları və s.

KLİNİK BACARIQLAR

Bu orqanlarının aşağıdakı təcili, təxirəsalınmaz və çox rast gəlinən cərrahi xəstəliklərin diaqnostikasını göstərmək, müalicəsini, pofilkatikasını və proqnozlaşdırmasını izah etmək.

SİNDROMLAR

Travmalı xəstə

Sərbəst mövzular

İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

BİLİKLƏR

Bu orqanlarının aşağıdakı cərrahi xəstəliklərin diaqnostikasını, müalicəsini, pofilkatikasını və proqnozlaşdırmasını izah etmək üçün lazım olan biliklər:

- anatomiya
- klinik fiziologiya
- patoloji anatomiya
- xəstəliklərin tərif
- təsnifatı
- epidemiologiyası
- etiologiyası
- patogenezi
- patomorfologiyası
- gedişi və ağırlaşmaları
- klinik əlamətləri
- müayinələri (klinik, laborator, görüntüləmə və digər)
- diaqnostikas
- müalicə üsulları
- müalicə nəticələri
- profilaktikas
- proqnozlaşdırma üsulları və s.

KLİNİK BACARIQLAR

Bu orqanlarının aşağıdakı mürrəkkəb, atipik və az rastgəlinən cərrahi xəstəliklərin diaqnostikasını, müalicəsini, pofilkatikasını və proqnozlaşdırmasını izah etmək.

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

Təngnəfəslik
Qanhayırma
Ağciyərdə kütlə
Ətraflarda ağrı və şişkinlik
Ətraflarda xora
Boyunda kütlə

DÖŞ QƏFƏSİ

Ağciyər xəstəliklərinə diaqnostik yanaşma
Plevra xəstəliklərinə diaqnostik yanaşma
Mediastinal xəstəliklərə diaqnostik yanaşma
Kəskin tənəffüs yetməzliyi
Pnevmotoraks
Hemotoraks
İrinli plevrit
Ağciyər absesi
Ağciyər qanaxması
Ağciyər xərçəngi
Tək ağciyər düyünü
Mediastinal törəmələr

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

DÖŞ QƏFƏSİ

Döş qəfəsi divarı
Ağciyər yırtığı
Divar infeksiyaları (osteomyelit, xondrit)

Tietze sindromu
Mondor xəstəliyi
Divar şişləri
Pevra xəstəlikləri
Xilotoraks
Plevral şişlər
Ağciyərin cərrahi xəstəlikləri
Bronxoektaziya
Orta pay sindromu
Bronxolitiaz
Bronxit
Pnevmoniya
Sistik fibroz
Vərəm
Fünqal infeksiyalar
Sarkoidoz
Nadir birincili xoş və bədxassəli şişlər
Metastatik şişlər
Ağciyərin anadangəlmə xəstəlikləri
Traxeoarterial fistula
Traxeozofageal fistula
Traxeobronxial atreziya
Bronxogenik sistlər
Bronxopulmonar displaziya

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

ENDOKRİN CƏRRAHİYYƏ

Sindromlar

Tirotoksik kriz

Hipotiroid kriz

Karsinoid kriz

Diabetik koma

Hipoqlikemik koma

Adrenal yetməlik

Hiperkalsemik kriz

Qalxanvari vəzi

Qalxanvari vəzi xəstəliklərinə diaqnostik yanaşma

Düynü ur

Hipertiroidizm

Hipotiroidizm

Tirotoksikoz

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

Pulmonar sekvestrasiya

Anadangəlmə sistik adenomatoz

Anadangəlmə lobar emfizema

Ağciyərin damar anomaliyaları

Toraks əməliyyatlarının ağırlaşmaları

Mediastinal xəstəliklər

Kəskin mediastinit

Xroniki mediastinit

Yuxarı boş vena sindromu

Kəskin yuxarı boş vena sindromu

Traxeoəzofageal fistul

Limfomalar

Timoma və timus karsinoması

Germ hüceyrəli törəmələr (teratoma, dermoid sist, seminoma, qeyri-seminoma)
Sistlər (enterik, bronxogen, perikardial və s)

Neyrogen törəmələr

Divararalığının digər törəmələri

Endokrin orqanların əməliyyatlarından sonrakı ağırlaşmaları

Qalxanvari vəzi

Tiroiditlər

Ektopik tiroid

Auditoriya mövzuları Təməl patologiyalarda klinik səriştələr	Sərbəst mövzular İrəli patologiyalarda klinik səriştələr
<p>Graves xəstəliyi Tiroid törəmələri Papilyar xərçəng Folikulyar karsinoma Medulyar karsinoma Hürthle hüceyrəli xərçəng Anaplastik xərçəng</p> <p>Paratiroid vəzi Birincili hiperparatiroidizm</p> <p>Böyrəküstü vəzi Birincili hiperaldosteronizm Feoxromasitoma Adrenal yetməzlik</p>	<p>Paratiroid vəzi İkincili hiperparatiroidizm Üçüncülü hiperparatiroidizm Hipoparatiroidizm Paratiroid karsinoma</p> <p>Böyrəküstü vəzi Hiperadrenokortisizm Adrenal virilizli törəmələr Adrenal feminizləşdirən törəmələr Adrenokortikal xərçəng İnsidentaloma Addison xəstəliyi Kuşinq sindromu Kuşinq xəstəliyi</p> <p>MAV adacığı xəstəlikləri İnsulinoma Qastrinoma Qlükaqonoma Somatostatinoma VIP-oma və digər Qeyri-funksional endokrin şişlər</p> <p>Digər endokrin xəstəliklər Qiqantizm Hipokalsemiya MEN1 sindromu MEN2 sindromu Ailəvi nonmen sindromu</p>

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

Metabolik və bariatrik cərrahiyyə
Piylənmədə cərrahi müalicə

YUMŞAQ TOXUMALAR

Süd vəzi
Süd vəzi xəstəliklərinə diaqnostik yanaşma
Kəskin laktasion mastit
Süd vəzi əməliyyatlarının ağırlaşmaları
Mastalgiya

Gilədən ifrazat

Süd vəzində kütlə
Kəskin mastitlər
Fibrokistik xəstəlik
Fibroadenoma
Süd vəzi sistləri
Piy nekrozu
Travmaları
Süd vəzi xərçəngi

Dəri və yumşaq toxuma
Kəskin irinli xəstəliklər (furunkul, karbunkul, fleqmona)
Sellülitlər
Nekrotik yumşaq toxuma infeksiyaları
Hidradenit

Dolama
Dəri və dərialtı toxumaların digər infeksiyaları
Yara irinləməsi
Dəri və dərialtı toxuma törəmələri
Dəri və dərialtı sistlər

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

Metabolik və bariatrik cərrahiyyə
Bariatrik əməliyyatlardan sonrakı ağırlaşmalar
Diabetdə cərrahiyyə
Metabolik sindromda cərrahiyyə

Süd vəzi
Pedjet xəstəliyi
Kişilərdə ginekomastiya və xərçəng
İntraduktal papilloma
Süd vəzinin digər bəd və xoş xassəli xəstəlikləri
Süd vəzi əməliyyatlarından sonrakı ağırlaşmalar

Dəri və yumşaq toxuma
Sarkoma
Radiasion dermatit
Pedjet xəstəliyi
Dərinin və dərialtı toxumaların digər bəd və xoşxassəli törəmələri
Hipertrofik çapıq və keloid

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

Pilonidal sinus
Epidermal sist
Nevuslar
Fibroma
Lipoma
Vaskulyar törəmələr
Yastı hüceyrəli xərçəng
Bazal hüceyrəli xərçəng
Melanoma
Yataq yarası
Dəri və yumşaq toxuma əməliyyatlarının
ağırlaşmaları

Baş və boyun

Yuxarı tənəffüs yolları obstruksiyası
Burun qanaxması
Boyunda kütlə
Baş və boyun əməliyyatlarının ağırlaşmaları

TRAVMA

Travmalı xəstənin ilkin qiymətlənilməsi və
stabilizasiyası
Qanaxma və şok
Döş qəfəsi travması
Qarnın küt və açıq travmaları

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

Baş-boyun

Ağız boşluğu, qırtlaq, udlaq xərçəngi
Çənəaltı vəz törəməsi
Servikal limfadenopatiya

TRAVMA

Komatoz xəstə
Politravma
Baş beyin travması
Traxeo-bronxial travma
Üz travması
Boyun travması
Ürək kontuziyası, tamponadası
Aorta travması
Boş vena travması
Udlaq-qırtlaq travması
Ağciyər kontuziyası və cırılması
Diafraqma travması
Qida borusu travması
Mədə travması
Nazik bağırsağ travması
Kolorektal travma

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

TRANSPLANTASIYA

Beyin ölümü
Son mərhələ orqan yetməzlilikləri və
transplantasiyaya göstərişlər
Böyrək transplantasiyasına göstərişlər
Qaraciyər transplantasiyasına göstərişlər

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

Qaraciyər travması
Dalaq travması
Pankreas və duodenal travma
Rektum travması
Retroperitoneal hematoma
Qarın damarlarının travması
Çanaq travması
Böyrək, sidik axarı, sidik kisəsi travmaları
Cinsiyyət üzvlərinin travmaları
Ətrafların damar yaralanmaları
Kompartman sindromu
Donma və hipotermiya
Heriartrik travmalar
Hamilələrdə travmalar
Travma əməliyyatlarından sonrakı
ağırlaşmalar
Travmatik nevroloji yaralanma
Ətrafların sınıqları
Çıxıqlar və deformasiyalar
Dayaq-hərəkət sisteminin travmaları
zamanı neyrovaskulyar zədələnmə
Travmatik amputasiya
Onurğa sınıqları
Yanıqlar: termik, kimyəvi, elektrik
Heyvan dişləmələri
Travma zamanı piy emboliyası
Pediatrik travmalar

TRANSPLANTASIYA

Ürək köçürülməsinə göstərişlər
Ağciyər köçürülməsinə göstərişlər
Pankreas transplantasiyasına göstərişlər
Bağırsaq transplantasiyasına göstərişlər
Digər orqan və toxuma transplantasiyasına
göstərişlər
Canlı donor seçimi
Orqanları saxlama

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

DAMAR

Arteriyalar

Arteriya xəstəliklərinə diaqnostik yanaşma

Kəskin arterial tıxanma (tromboz və emboliya)

Mezenterik arteriya trombozu və emboliyası

Kompartman sindrom

Ətrafların xroniki işemiyası- axsama

Diabetik angiopatiya və ayaq

Aorto-iliak okklyuziv xəstəlik

Femopopliteal okklyuziv xəstəlik

İnfrapopliteal okklyuziv xəstəlik

Bürger xəstəliyi (obliterasiyaedici trombangit)

Renal arteriyanın okklyuziyası

Serebrovaskulyar xəstəliklər

Venalar

Vena xəstəliklərinə dianostik yanaşma

Kəskin tromboflebit

Dərin ven trombozu

Ağciyər arteriyası trombemboliyası

Varikoz xəstəliyi

Xronik venoz yetməzlik

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

Posttransplant xəstələrin aparılması

Transplantant immunosupressiyası

Rəddetmə

Posttransplant opportunist infeksiyalar

Posttransplant bədxassəli törəmələr

Posttransplant ağırlaşmalar

Ksenotransplantasiya

Süni orqan istehsalı texnologiyaları

DAMAR

Arteriyalar

Xroniki visseral okklyuziya

Visseral arteriyaların anevrizmaları

Aorta anevrizma partlaması

Torasik çıxış sindromu

Yuxarı ətraf arteriyalarının okklyuziv xəstəliyi

Abdominal aorta anevrizması

Periferik arteriyaların anevrizmaları

Vazospastik xəstəliklər

Arterio-venoz malformasiya

Arteritlər

Behçet xəstəliyi

Hiperkoagulopatiya

Fibromuskulyar displaziya

Karotid cism törəmələri

Damar əməliyyatlarının ağırlaşmaları

Venalar

Ayaqların xronik xora xəstəliyi

Limfangit

Limfatik obstruksiya

Venoz əməliyyatlarının ağırlaşmaları

Auditoriya mövzuları
Təməl patologiyalarda klinik səriştələr

Postflebitik sindrom
Limfedema

ÜRƏK

Ürəyin cərrahi xəstəliklərinə diqnostik yanaşma

Şok, kəskin ürək yetməzliyi
Ürək tamponadası
Koronar damar xəstəlikləri
Qapaq xəstəlikləri
Ürəyin anadangəlmə xəstəlikləri

Sərbəst mövzular
İrəli patologiyalarda klinik səriştələr

ÜRƏK

Miokard infarktı

Hipertonik kriz
Ürək əməliyyatlarının ağışmaları
Ağciyərdə qan axınını artıran anomaliyalar
Ağciyərdə qan axınını azaldan anomaliyalar
Stenotik anomaliyalar
Pulmonar stenoz
Aorta koarktasiyası
Mitral qapaq anomaliyası
Hipoplastik sol ürək
Digər anadangəlmə ürək xəstəlikləri
Anevrizma
Kardiomiopatiya
Mitral stenoz
Mitral yetməzlik
Üçtaylı qapaq xəstəlikləri
Aortal qapaq yetməzliyi
Aortal stenoz
Anevrizma
İnfeksion endokardit
Ürək şişləri
Aorta anevrizması
Perikardit
Endokardit

PRAKTİKİ SƏRİŞTƏLƏR

Auditoriya mövzuları
Təməl müdaxilələrdə praktik sərişmələr
Hədəf

V kurs tələbələri təməl müdaxilələri praktik dərslərdə öyrənərək aşağıdakı praktik sərişmələrə yiyələnmişdirlər:

- təməl müdaxilələri maket və ya simulyatorada göstərmək

BİLİKLƏR

Aşağıdakı praktik bacarıqları göstərmək üçün lazım olan biliklər.

PRAKTİKİ BACARIQLAR

Göz müayinəsi

Qulaq müayinəsi

Burun müayinəsi

Ağız və boğaz müayinəsi

Döş qəfəsinin müxtəlif cərrahi patologiyalarının rentgen görüntüsünü tanımaq

Döş qəfəsinin müxtəlif cərrahi patologiyalarının KT şəkillərini tanımaq

Tiroid xəstəliklərinin USM şəklini tanımaq

Sərbəst mövzular
İrəli müdaxilələrdə praktik sərişmələr
Hədəf

IV kurs tələbələri döş, endokrin, kardiovaskulyar orqanlarda, travma və transplantasiyada aparılan müdaxilələri və əməliyyatları sərbəst şəkildə öyrənərək aşağıdakı sərişmələrə yiyələnmişdirlər:

- bu müdaxilə və əməliyyatları izah etmək

BİLİKLƏR

Qarın orqanlarında aparılan müdaxilələri izah etmək üçün lazım olan biliklər:

- tərifləri
- göstərişlər
- əks göstərişlər
- texnikası
- işləmənin ardıcılığı
- ağırlaşmaları və s.

PRAKTİKİ BACARIQLAR

Cərrahiyyədə azinvaziv müdaxilələr və texnologiyalar

Döş divarında və plevrada aparılan müdaxilə və əməliyyatlar

Ağciyər xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar

Mediastinal xəstəliklərdə aparılan müdaxilə və əməliyyatlar

Tiroid xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar

Paratiroid xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar

Böyrəküstü vəzi xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar

Auditoriya mövzuları Təməl müdaxilələrdə praktik səriştələr	Sərbəst mövzular İrəli müdaxilələrdə praktik səriştələr
Böyrəküstü vəzin MRT görüntüsünü tanımaq	Mədəaltı vəzi adacıq xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar Süd vəzi xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar Dəri və yumşaq toxuma xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar Baş və boyunda aparılan müdaxilə və əməliyyatlar Ürək və damar xəstəliklərində aparılan müdaxilə və əməliyyatlar Transplantasiyada aparılan əməliyyatlar Travmalarda aparılan müdaxilə və əməliyyatlar